

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14433
Tarih : 14.10.2025

35749

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

Zonguldak'ta ruhsatsız olarak işletilen bir maden ocağında çalışan Afganistan vatandaşı Vezir Mohammad Nourtani, 9 Kasım 2023 tarihinde yaşamını yitirmiş, bir gün sonra ormanlık alanda benzin dökülerek yakılmış cesedi bulunmuştur.

Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianamede olayın, kaçak ocağı gizlemek amacıyla ölümün ardından yakılma fiiliyle işlendiği belirtilmiş, sanıklar hakkında "kasten öldürme" suçundan müebbet hapis talebiyle dava açılmıştır. Ancak yargılama sürecinde suç vasfı "taksirle ölüme neden olma"ya dönüştürülmüş, verilen 5 ila 8 yıl arası "ödül gibi cezalar", Sakarya Bölge Adliye Mahkemesi'nce de "isabetli" bulunarak onanmıştır.

Oysa, yeni bilirkişi raporunda Nourtani'nin ölümünden sonra yakıldığı, cesedin "kömürleşme derecesinde yanmış olduğu", "iç organlarının incelenemediği" ve sol böbreğinin kayıp olduğu belirtilmiştir. Nourtani'nin eşi Qamer Gül Meliki'nin ifadesine göre işverenlerden biri, ölümünden kısa süre önce kendisine "20 bin dolar karşılığında böbreğini satma" teklifinde bulunmuştur. Buna karşın, böbreğin akıbetine ilişkin herhangi bir soruşturma yürütülmemiş, bilirkişi dahi "organlara ne olduğu" sorusuna yanıt verememiştir.

Bu durum yalnızca kaçak madenlerdeki göçmen emeği sömürüsünü değil, aynı zamanda organ ticareti şüphesi içeren, denetimsiz ve insanlık dışı bir sömürü düzenini gözler önüne sermektedir. Nourtani'nin öldüğü ocağın, olaydan yalnızca dört gün önce jandarma tarafından kapatıldığı, buna rağmen tekrar açıldığı tespit edilmiştir. Bu durum da İçişleri Bakanlığı'nın denetim yetkisinin fiilen işlemediğini göstermektedir.

Bir yanda kaçak madenlerde sigortasız çalışan, yaşamı ve ölümü kayıt altına dahi alınmayan Afgan göçmen işçiler, diğer yanda ise bu ölümleri “iş kazası” olarak tanımlayarak işverenleri koruyan yargı ve idari yapı bulunmaktadır. Nourtani davası, bu zincirin tamamını —denetimden sağlığa, adaletten göçmen politikasına— açığa çıkaran bir örnektir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Olaydan yalnızca dört gün önce kapatılan maden ocağının yeniden açıldığı nasıl tespit edilmemiştir? Bu konuda görevli jandarma ve kolluk birimleri hakkında idari bir soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa bu soruşturmanın akıbeti nedir? Başlatılmadıysa neden başlatılmamıştır?
2. Zonguldak ve çevresinde son beş yılda tespit edilip kapatılan kaçak maden ocağı sayısı kaçtır? Kaçı daha sonra yeniden faaliyete geçmiştir?
3. Göçmen işçilerin kayıt dışı çalıştırıldığı maden ocaklarına yönelik düzenli bir izleme ve veri tabanı mevcut mudur?
4. Vezir Mohammad Nourtani'nin ölümüne ilişkin olay yeri güvenlik kamerası, HTS, telefon trafiği gibi veriler tam olarak incelenmiş midir? İncelenmişse bu verilerin akıbeti nedir?
5. Organ kaçakçılığı iddiası gündemiyle Bakanlığınız detaylı bir inceleme yapmış mıdır? Yaptıysa bunun akıbeti nedir? Yapmadıysa neden yapmamıştır?
6. Olayın yaşandığı 2023 yılından beri Türkiye’de organ kaçakçılığı ile ilgili soruşturma kapsamına alınan dosya sayısı kaçtır?